

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

**TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

**“SAĞLIKLI ÇEVRE SAĞLIKLI
ÇOCUK”**

Proje Kodu:

63568366AE420

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:
Prof. Dr. Serap EJDER APAY
Sağlık Bilimleri
Fakültesi

Araştırmacılar:

Rumeysa TAŞKIN

KASIM

2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	
Özet	
Materyal ve Yöntem	
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	
Sonuçlar	

ÖNSÖZ

Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Merkezi Projeleri Komisyonuna sunduğumuz “Sağlıklı Çevre Sağlıklı Çocuk” adlı projemiz ilgili Komisyonun 63568366AE420 proje kodu ile sayılı kararı ile 594₺ (TL) desteklenmiştir.

Çevrenin çocuk sağlığı üzerindeki etkileri oldukça önemlidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)’nün raporunda 5 yaş altı çocuklarda 4 ölümden en az 1’inin sağlıksız ortamlara bağlı olduğu belirtilmektedir. Kapalı alan ve açık hava kirliliği, pasif içicilik, kirli su, sağlık bakımı eksikliği ve yetersiz hijyen gibi çevresel risklerin her yıl 5 yaş altı çocukların yaklaşık 1.7 milyonunun yaşamını kaybetmesine neden olduğu raporda vurgulanmaktadır.

Aynı zamanda DSÖ, çevre kirliliğinin günümüzde ve gelecekte insan sağlığına potansiyel etkilerini değerlendirmenin, kontrol etmenin, düzeltmenin ve önlemenin önemi üzerinde durmaktadır. Çevrenin korunması, düzenlenmesi ve kontrol edilmesinin hem sağlık hem de temel insan hakkı boyutunda incelemek gerekir. Sağlık hakkı ve sağlıklı çevre hakkı perspektifinde tüm çocuklar sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Diğer çocuk haklarının sağlanması sağlık hakkına, sağlık hakkının sağlanması da sağlıklı bir çevreye bağlıdır.

Günümüz koşullarında iklim değişikliği çocuk sağlığı üzerinde en büyük sorunlardan birini oluşturmaktadır. İklim değişikliklerinin neden olduğu kuraklık ve sıcaklık orman alanlarında büyük yangınlara neden olmaktadır. Orman yangınlarıyla birlikte insan sağlığına sayısız yararı olan ağaçların oluşturduğu ekosistem yok olmaktadır. Yaralanmaları, ölümleri ve akut kronik hastalıkları da beraberinde getirmektedir. Çocuk sağlığı ve çevre sağlığının korunması, ebelerin görev aldığı alanların içerisinde bulunmaktadır. Çocuğa bakım veren bir ebenin çevreyi göz önüne almaması bakım uygulamalarına aykırı bir durumdur. Buradan hareketle çevrenin korunması ve düzenlenmesinde ebenin rolü yadsınamaz.

ÖZET

Çocukların sağlıklı büyümeleri ve gelişmeleri sağlıklı bir çevreye bağlıdır. Çevrenin yaşanabilir ve kaliteli olması, çocukların yaşamlarının erken dönemlerinde fiziksel ve zihinsel gelişimleri için oldukça önemli bir yere sahiptir. Çocuk sağlığını etkileyen çevresel faktörler göz önüne alındığında temiz olmayan su, sanitasyon eksikliği, kontamine gıdalar, dış ortam kirliliği, ağır metaller, toksik kimyasallar ve tehlikeli atıklar göze çarpmaktadır. Aynı zamanda son zamanlarda meydana gelen orman yangınlarıyla birlikte çevresel faktörler, çocuk sağlığı üzerinde uzun ve kısa vadede değişikliğe yol açmaktadır. Çocukların çevresel tehlikelerden kurtarılmasına yönelik ulusal ve uluslararası birçok toplantı düzenlenmiştir. Bu kapsamda Ulusal Çocuk Çevre Sağlığı Eylem Planı çerçevesinde 9 amaç belirlenmiştir. Dördüncü amaçta her çocuğa temiz havası olan çevreler sağlanması ve böylece hastalık yükünün azaltılması başlığı önemlidir. Yine çevrenin korunması, düzenlenmesi ve kontrol edilmesinin hem sağlık hem de temel insan hakkı boyutunda incelemek gerekir. Sağlık hakkı ve sağlıklı çevre hakkı perspektifinde tüm çocuklar sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Bu projenin amacı; 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü kapsamında, çocuk sağlığı ve çevre sağlığında önemli etkileri olana ebelerin çocuk hakları ve çevre sağlığı hakkında farkındalıklarının oluşması ve daha sağlıklı bir çevre için fidan bağışının yapılmasıdır. Yapılan bağış sonrası fidan sertifikaları annelere verilmiş memnuniyetlerine yönelik görüş alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, çocuk hakları, çocuk sağlığı

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 20 Kasım 2022 tarihinde Erzurum Şehir Hastanesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü'nde Erzurum Şehir Hastanesi'nde doğan yenidoğanlar için TEMA Vakfı internet sitesi (<https://www.tema.org.tr/fidan-bagisi-secenekleri/yeni-dogan-bebek-sertifika>) üzerinden fidan bağışı yapılmıştır. Erzurum Şehir Hastanesinde ortalama 20-25 doğum olmaktadır. Bu nedenle fidan sayısı 20 olarak belirlenmiştir. Bütçe nedeniyle 19 fidan bağışı yapılmıştır. İnternet sitesi üzerinden alınan sertifikalar yenidoğanların ebeveynlerine dağıtılmıştır. Bu aşamada klinikte bulunan ebelerin çevre bilinci ve çocuk haklarına yönelik farkındalığın artması amacıyla sertifikaların dağıtılması aşamasında destek istendi. Annelerin projeye yönelik memnuniyetleri sorularak izin alınan bireyler ile fotoğraf çekimi yapılmıştır.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

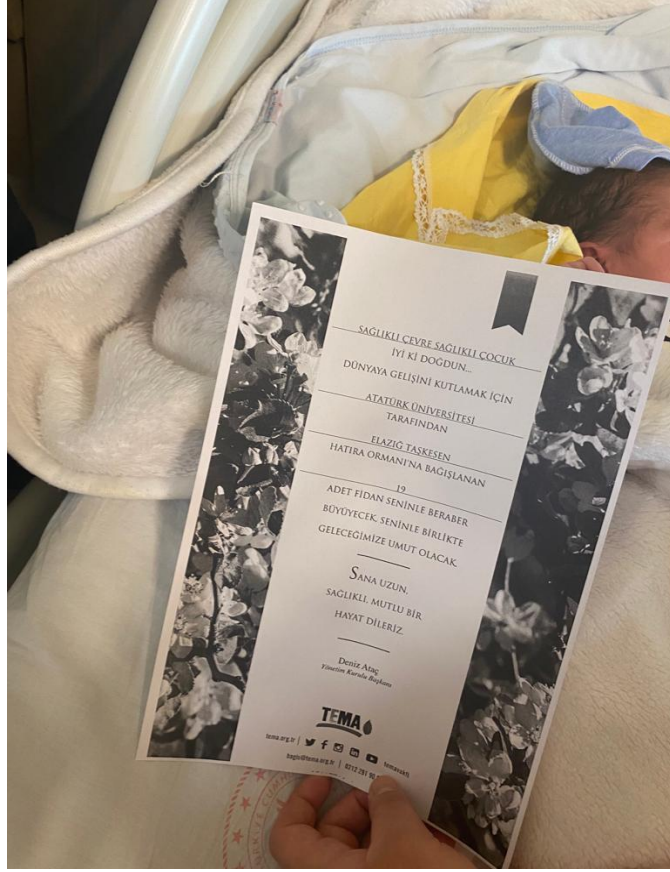

Şekil 1. Proje Etkinliği Kapsamında Dağıtılan Fidan Bağışı Sertifika

Şekil 2. Projenin Hazırlanış Sürecine Ait Görsel

Şekil 3: Proje Kapsamında Alman Fidan Sertifikalarının Annelere Dağıtılması

SONUÇLAR

Araştırma kapsamında Tema Vakfı internet sitesi üzerinden 19 fidan bağışı yapıldı. Yapılan bağışla birlikte verilen sertifika annelere dağıtıldı. Bu aşamada klinikte bulunan ebelerin evre bilinci ve ocuk haklarına yönelik farkındalığın artması amacıyla sertifikaların dağıtılması aşamasında destek istendi. Ailelere ve ebelere evre sağlığı ve ocuk hakları kapsamında farkındalık oluşturuldu. Anneler proje sonunda memnuniyetlerini sözel olarak ilettiler.

Projemizi destekleyerek toplumda bu konu üzerine farkındalık oluşturmamızı sağlayan Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne teşekkürlerimizi sunarız.